

mig heller ikke, at de Folk, som starter et saadant Forsikringsselskab, har noget som helst berettiget Krav paa saadanne kolossale Udbytter, som der her er Tale om.

Jeg skal i øvrigt ikke komme dybere ind paa de Virksomheder, der er nævnte i vort Forslag — jeg har jo allerede talt meget længe —, men jeg maa dog til Slutning sige et Par Ord om en enkelt Virksomhed, nemlig Importen af Kul og Kokes. Det vil ses, at der er tjent meget store Beløb — jeg holder mig her væsentlig til Det danske Kulkompagni, Christiansholms Fabrikker og Arbejdernes Brændselsforsyning (*Fraenkel*: Det er godt, lad os høre noget om den!). Jeg kender ikke Regnskabet for den sidstnævnte Forretning, jeg ved kun, at den har tjent adskillige Millioner, altsaa har et meget stort Overskud, og det kunde aldeles ikke falde mig ind at forsvare dette som noget, vi skulde være særdeles glade ved, tværtimod! Men jeg ved, at Arbejdernes Brændselsforsyning har maattet tjene disse Penge, medmindre den skulde handle paa en helt anden Maade end andre Forretninger, og det har der ikke været nogen som helst Grund til. Som Repræsentant for Arbejderne kan jeg til en vis Grad føle Tilfredshed ved, at endelig fik vi fat i en Forretning, hvor vi kom til at klippe de andre Herrer lidt, og jeg maa sige, at det er ogsaa det eneste tilfredsstillende, der for mig er i denne Historie.

Men samtidig med, at Arbejdernes Brændselsforsyning har tjent disse store Penge, har Det danske Kulkompagni tjent et tilsvarende Beløb. Jeg tror nu, at det vilde have været ønskeligt, om disse Virksomheder havde været inde under enten Statens eller Kommunernes Ledelse, og at det var det offentlige, der havde faaet den store Indtægt, der her er Tale om. Kommunerne, særlig Provinsbykommunerne, ønsker meget at gaa den Vej. Jeg ved, at der af Købstadforeningen og Kommunalbestyrelserne er udført et stort Arbejde for at faa iværksat fælles Import af Kul, Kokes og andet Brændsel til Kommunerne, og jeg kan ikke tro andet, end at det forholdsvis let vil lykkes at faa dette etableret. Vi har et kommunalt Kulkontor, og vi har et Kontor, hvor Staten beskæftiger sig med Kultilførsel. Hvorfor i Alverden skulde man ikke kunne overlade disse Kontorer at skaffe alt det fornødne Brændsel? Det synes jeg ikke, der kan indvendes noget imod.

Nu er Forholdet altsaa, at der er tjent mange Millioner paa Importen af Kul

og Kokes, og jeg kan saa godt forstaa, at den store Befolkning ikke rigtig kan forsones sig med, at der i en Tid, hvor det er saa uhyre vanskeligt at faa Brændsel, og hvor Brændselet er saa kostbart, skal være Selskaber, der har Lov til at beregne sig en saa stor Fortjeneste som den, her er Tale om. Jeg tror, at de Herrer i andre Partier faar vanskeligt ved at overbevise deres Meningsfæller om, at den nuværende Tilstand er den eneste rigtige, og at saaledes skal det blive ved at være, at et Selskab paa Befolkningens Bekostning kan tilegne sig denne store Fortjeneste. Naar vi en Gang skal gøre hele Krigens Regnskab op, vil det sikkert vise sig, at der er tjent mange flere Millioner netop paa Kul, Kokes og andet Brændsel end dem, jeg har nævnt. Men der er her Tale om en Virksomhed, der meget let lod sig indordne under det offentlige, den kan overtages baade i Dag og i Morgen af Staten og Kommunen eller begge tilsammen og ordnes saaledes, at de indvundne Penge ikke kommer enkelte Mennesker, men hele Samfundet til gode. Der er naturligvis paa dette Omraade en formildende Omstændighed for Arbejdernes Brændselsforsyning, nemlig den, at Arbejdernes Brændselsforsyning ejes af mange Tusinde Arbejdere og som Følge deraf Overskuddet kommer mange Mennesker og Mennesker, som tilhører den ubemidlede Del af Befolkningen, til gode. Men det kan dog neppe anses for nogen ideel Samfundsordning, at man paa saadanne nødvendige Varer kan indkassere en saa stor Fortjeneste.

Nu ved jeg vel, at rundt omkring i Agitationen og i Samtaler Mand og Mand imellem hører man, at naar Prisen paa Varer er blevet saa høj, er det i meget høj Grad Arbejdernes Skyld, det er den stadig stigende Arbejds løn, som bevirker, at Priserne gaar i Vejret. Men dette er for de fleste Varers Vedkommende en fuldstændig ubegrundet Tale. Jeg vil ikke trætte Dem ved at oplæse mange Tal vedrørende Arbejdsfortjenesten, men jeg maa dog fremføre et Par Eksempler. Jeg skal saaledes nævne Fodtøj. Det er steget kolossalt i Pris, men jeg garanterer Dem for, at den Prisforhøjelse, der er en Følge af Arbejds lønnens Stigning, er minimal. Hvis en Støvle koster 14 Kr., er Arbejds lønnen paa den ifølge Professor Bircks Beregning 1 Kr. 35 Øre, og hvis vi vil eftergaa de Tal, som Professoren har vedrørende dette Spørgsmaal, vil De se, at det ikke er noget nævneværdigt Beløb, Fodtøjet er